Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul central (judecător Rodica Chistruga)

Dosarul nr. 2a-1173/2024 (PIGD: 2-24033809-03-2a-18092024)

CURTEA DE APEL NORD

Colegiul Civil și de Contencios Administrativ

D E C I Z I E

28 ianuarie 2025 municipiul Bălți

Instanța în componența:

Președintele ședinței, judecător Radu Holban

Judecătorii: Svetlana Ghercavii, Cristina Prisacari

Grefier Roxana Iacubovscaia,-

examinând în ședință publică apelul declarat de Ion Ţurcanu, reprezentat de avocatul Ludmila Ciuhrii, împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central, adoptată la 2 mai 2024 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Aliona Ţurcanu în contradictoriu cu Ion Ţurcanu privind desfacerea căsătoriei, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și compensarea cheltuielilor de judecată,-

C O N S T A T Ă :

Pretenţiile reclamantului:

1.La data de 27 martie 2024, Ţurcanu Aliona, s-a adresat în instanţa de judecată cu cerere de chemare în judecată către Ţurcanu Ion privind desfacerea căsătoriei și încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori.

2. În motivarea cererii reclamanta, a invocat că, potrivit certificatului de căsătorie CS-V 0402883, la data de 13.08.2005 a fost încheiată căsătoria între Ţurcanu Ion şi Ciochina Aliona. Căsătoria a fost înregistrată la OSC Drochia, fiind trecută în registrul actelor de stare civilă sub nr.118. Din această căsătorie părțile

au 2 copii, *****, şi *****, care locuiesc actualmente cu reclamanta, fiind la întreţinerea acesteia.

A mai invocat reclamanta că căsătoria şi viaţa în comun cu pârâtul au eşuat, deoarece au carctere diferite, fiind practic imposibil soluționarea pe cale amiabilă divergenţelor apărute.

Incompatibilitatea caracterelor şi viziunile contrarii asupra modului şi principiilor de convieţuire, lipsa totală a sprijinului moral reciproc, violenţa fizică şi psihologică asupra întregii familii au condus reclamanta la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familie, fiind eşuate toate căile de împăcare, ceea ce determină desfacerea căsătoriei.

Prin urmare, reclamanta a solicitat desfacerea căsătoriei încheiate între ea şi pârâtul Ţurcanu Ion.

Totodată, cu referire la obligaţiile părinteşti, precum şi la faptul că, copiii minori comuni se află cu reclamanta, însă au nevoie de întreţinerea ambilor părinţi, reclamanta a solicit instanţei de a obliga pârâtul la plata pensiei de întreţinere pentru copiii minori sub formă de taxă fixă, în mărime de 2 000 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii în instanța de judecată pînă la atingerea majoratului copiilor minori.

Reclamanta a susținut că, deși potrivit informației oficiale a Biroului Național de Statistică a Republicii Moldova, este prevăzut minimul lunar de existență pentru un copil cu vârsta cuprinsă înte 6-17 ani, consideră că această sumă este insuficientă, cu atât mai mult că ea indică doar la minimul de existență, și nicidecum maximul. Or, în situația în care cheltuielile cresc în permanenţă, iar întreţinerea şi educarea copiilor necesită investiţii în continuu, iar pârâtul are o atitudine iresponsabilă faţă de soarta şi educaţia lor, ea este nevoită să solicite încasarea de la pîrît în beneficiul său a pensiei de întreținere pentru copiii minori în sumă bănească fixă a câte 2.000 lei lunar, pentru fiecare copil, din momentul înaintării prezentei cereri în instanța de judecată și până la atingerea majoratului.

În drept, reclamanta și-a întemeiat cererea de chemare în judecată pe prevederile art. 33-37, 74, 76 din Codul familiei.

Soluția instanţei de fond:

3. Prin hotărârea Judecătoriei Drochia (sediul central) din 04 mai 2024, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ţurcanu Aliona împotriva lui

Ţurcanu Ion privind desfacerea căsătoriei și încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori, dispunându-se:

”Se desface căsătoria încheiată între Ţurcanu Aliona, IDNP 2002012092028 şi Ţurcanu Ion, IDNP 0971502320241, înregistrată la 13 august 2005, la OSC Drochia sub nr. 118.

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei se încasează taxa de stat de la Ţurcanu Aliona, IDNP 2002012092028 şi Ţurcanu Ion, IDNP 0971502320241, în beneficiul statului în mărime de 500% unităţi convenţionale, ceea ce constituie 250 (două sute cincizeci) lei, a cîte ½ de la fiecare din suma sus-menţionată.

*Se încasează de la Ţurcanu Ion, IDNP 0971502320241 în beneficiul lui Ţurcanu Aliona, IDNP 2002012092028 pensie pentru întreţinerea copiilor minori, fiul *****, a.n. 30.05.2008, în mărime de 2 000 (două mii, 00 bani) lei lunar şi pentru fiica ***** a.n.14.11.2009 în mărime de 2 000 (două mii, 00 bani) lei lunar, începînd cu 27 martie 2024, pînă la atingerea majoratului copiilor minori sau pînă la schimbarea situaţiei materiale a părţilor.*

Se încasează de la Ţurcanu Ion, IDNP 0971502320241 în beneficiul lui Ţurcanu Aliona, IDNP 2002012092028, cheltuielile de judecată formate din: taxa de stat achitată la înaintarea acţiunii în sumă de 500, 00 (cinci sute, 00 bani) lei.

Se încasează de la Ţurcanu Ion, IDNP 0971502320241, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 969, 96 (una mie nouă sute şaizeci și nouă, 96 bani) lei.

În termen de 3 (trei) zile de la data rămînerea definitive a hotărîrii, o copie autentificată de pe aceasta se expediază în adresa IP „Agenţia Servicii Publice” Serviciul stării civile Drochia.

Conform art. 256 alin. (1) Cod de procedură civilă în partea încasării pensiei de întreţinere a copilului minor, urmează să fie supusă executării imediate.”

Solicitarea apelantului:

4. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 27 mai 2024 pârâtul Ion Țurcanu, prin intermediul reprezentantul său - avocatul Liudmila Ciuhrii, a declarat apel nemotivat prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii în latura încasării pensiei de întreținere a copiilor minori, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care această pretenție să fie respinsă ca neîntemeiată.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului, apelantul ȚURCANU Ion, reprezentat de avocatul Ludmila Ciuhrii, a invocat ilegalitatea şi neteminicia hotărârii judecătoriei Drochia, sediul central, din 02.05.2024, în partea ce ţine de încasarea pensiei de întreţinere a copiilor minori, reieșind din următoarele argumentele:

• Copiii minori au locuit împreună cu tata, care i-a îngrijit, educat şi întreţinut în limita posibilităţilor sale, mama fiind plecată după hotarele ţării începând cu a. 2018 şi pînă în prezent. Acest fapt se confirmă prin datele din paşaportul pe numele Ţurcanu Aliona, caracteristica eliberată de IP Liceul Teoretic Rus nr.3 or. Drochia şi informaţia eliberată de A.O. Clubul Sportiv „Vulturi".

• Apelantul-pârât este pensionar de vârstă cu o pensie în cuantum de 1384 lei, activează în calitate de paznic la sectorul autoparc al S.R.L. „BOMI-servis" din or. Drochia pentru un salariu lunar de 3650 lei. Astfel, instanţa de fond a examinat cauza superficial, fără să constate circumstanţele importante pentru soluţionarea litigiului.

Din hotărâre desprindem că, instanţa nu a auzit argumentele pârâtului referitor la cauza/motivele din care Ţurcanu Ion nu a fost de acord cu pretenţia reclamantei privind încasarea pensiei de întreţinere a copiilor minori şi a solicitat respingerea acesteia.

La fel, instanţa a ignorat în totalitate prevederile art.75-76 Codul familiei şi practica judiciară constantă pe categoria dată de cauze. Instanţa, în mod arbitrar a concluzionat că e oportun a încasa de la pârât pensie de întreţinere a copiilor minori în cuantum de 2000 lei lunar p/u fiecare copil, - sumă, care va asigura „creşterea şi dezvoltarea eficientă" a lor. Suplimentar, atragem atenţia instanţei de apel asupra constatării instanţei de fond: „...din cele menţionate în şedinţa de judecată de reclamantă, necombătute prin nici o probă, reţine instanţa că pârâtul este sănătos, apt de muncă, şi nu are careva obligaţii legale faţă de alte persoane".

Această afirmaţie este un fals, or, cauza a fost examinată în absenţa reclamantei şi avocatului-reprezentant al ei, pârâtul este născut la 01.05.1957, deci, a atins vârsta de pensionare. Instanţa a ignorat în totalitate necesitatea elucidării circumstanţelor de importanţă primordială pentru soluţionarea pretenţiei deduse spre judecare, iar concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei.

Astfel, consider apelantul că, hotărârea judecătoriei Drochia, sediul central, din 02.05.2024 este neargumentată şi neîntemeiată, urmând a fi desfiinţaă în partea criticată cu adoptarea unei noi soluţii. Pretenţia reclamantei privind încasarea pensiei de întreţinere este neîntemeiată, or, copiii minori s-au aflat tot timpul la întreţinerea, inclusiv a pârâtului.

Poziția părților în ședința instanței de apel

5. Apelantul Țurcanu Ion, reprezentat de avocata Ciuhrii Ludmila, fiind legal citat pentru data de 21 ianuarie 2025, ora 15:30, prin cerere scrisă a solicitat desfășurarea ședinței de judecată, menționând că nu au înscrisuri/probe suplimentare și nici cereri, demersuri (fila dosarului 99).

6. Intimata Țurcanu Aliona, reprezentată de avocata Ababii Lilia, fiind legal citată, a solicitat prin cererea scrisă examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa sa, cu respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe fără modificări, prezentând în explicații scrise întru susținerea poziției intimatei (fila dosarului 101).

7. În conformitate cu art. 100 Cod de procedură civilă, *cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanţilor la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară.*

8. Articolul 105 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că, *citaţia şi înştiinţarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citaţiei sau înştiinţării se înscrie pe citaţie sau înştiinţare în partea care se înmînează destinatarului, precum şi pe cotor, care se restituie instanţei.*

9. În conformitate cu dispozițiile art. 379 alin. (2) Cod procedură civilă, *neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a*

reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

10. Ținând cont de conținutul normelor legale citate *supra*, Colegiul civil a întreprins toate masurile necesare în vederea înștiințării intimatului și a intervenientului accesoriu despre data, locul și ora examinării prezentei cauze, iar ca urmare a dispus examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa apelantului, intimatului și reprezentanților acestora.

11. În aceeași ordine de idei, instanța de apel ține să menționeze și faptul că, în încheierea de primire a cererii de apel în procedură, care a fost comunicată participanților la proces, instanța *inter alia* a dispus: ”*Atenţionarea părţilor că, în temeiul art. 377 CPC Colegiul Civil trece la dezbaterea judiciară a cauzei în instanţa de apel în şedinţa de pregătire din 21.01.2025, ora 15:30, în cazul neprezentării de către părţi a referinţelor cu înscrisuri, formularea demersurilor necesare, prezentarea/ reclamarea probelor, în termenul indicat supra, precum şi în lipsa cererilor de amânare a examinării pricinii în fond.*” (fila dosarului 76).

Aprecierea instanţei de apel:

12. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normelor legale relevante speței, Colegiul conchide de a respinge apelul declarat de Țurcanu Ion, prin intermediul avocatei Ciuhrii Ludmila, ca fiind nefondat, din următoarele considerente.

13. În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.*

14. Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 02 mai 2024 (fila dosarului 93), iar apelul a fost depus la 30 mai 2024 (fila dosarului 110). Prin urmare apelul este declarat în termenul legal stabilit la art. 362 Cod procedură civilă.

15. În conformitate cu dispozițiile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.*

16. În accepțiunea art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor din apel. Instanța nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

17. În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

18. În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.*

19. În conformitate cu cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, eclarat, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

20. Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanța pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau*

nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.

21. Iar norma consacrată la art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importantă la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.*

22. Din conținutul celor relatate Colegiul Civil reține că, sarcina instanței de apel care derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii, în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

23. Colegiul Civil reține faptul că, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

24. Sursele de Soft Low - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

25. Instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de aşi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv,

constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

26. În opinia Colegiului judiciar, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre motivată, bazată pe materialul probator administrat şi legislația incidentă speței.

27. Colegiul constată că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, fiind adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

28. Astfel, din conținutul materialelor cauzei s-a constatat cu certitudine că, reclamanta-intimtă Țurcanu Aliona la data de 13 mai 2005 a înregistrat căsătoria cu pârâtul-apelant Țurcanu Ion, ambii soți după căsătorie purtând numele de „Țurcanu”, fapt confirmat prin cerificatului de căsătorie nr. CS-V 0402883 eliberat de Oficiul stare civilă Drochia.

29. Din această căsătorie s-au născut copiii comuni: fiul *****, născută la ***** și fiica *****, născută la *****, fapt confirmat prin certificatele de naștere (fila dosarului 11, 12).

30. Totodată, din probele prezentate şi cercetate în ședință de judecată, inclusiv explicațiile pârâtului Țurcanu Ion, instanța de fond întemeiat a reținut că familia părților în cauză poartă un caracter formal, fiind constatat cu certitudine că, părţile nu locuiesc împreună, în familie de timp îndelungat lipsind spriginul şi stima reciprocă necesară menţinerii unei familii. Practic căsătoria este eșuată.

31. Prin urmare, reieșind din aceste circumstanțe, prin hotărârea din 02 mai 2024 instanța de fond a admis cererea de chemare în judecată, dispunând desfacerea căsătoriei încheiată la 13 mai 2008 între Țurcanu Ion și Țurcanu Aliona.

32. Hotărârea în această latură nu a fost contestată și, respectiv, nu este obiect de examinare în ordine de apel.

33. Prin aceeași hotărâre a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Țurcanu Aliona și în partea pretenției privind încasarea de la pârâtul Țurcanu Ion a pensiei de întreținere a copiilor minori comuni: fiul *****, născută la ***** și fiica *****, născută la *****, în sumă bănească fixă, în mărime a câte 2000 (două) mii lei pentru fiecare copil, plătită lunar, începând de la data depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului de către copii.

34. Pârâtul Țurcanu Ion a atacat cu apel hotărârea primei instanțe în această latură, solicitând casarea ei, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea privind încasarea pensiei de întreținere să fie respinsă ca neîntemeiată.

35. Colegiul civil apreciază critic alegațiile apelantului din cererera de apel, or, hotărârea primei instanțe este întemeiatuă și legală și în partea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori.

36. Conluzia instanței de apel, se bazează pe următoarele circumstanțe de fapt și de drept.

37. În primul rând, Colegiul civil relevă că, potrivit art. 38 alin. (1) din Codul familiei ”*La desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind împărţirea bunurilor lor proprietate în devălmăşie şi plata pensiei de întreţinere a copiilor şi a unuia dintre soţi, indicînd mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni.*”

38. Iar în conformitate cu prevederile alin. (2) al aceluiași articol, ”***În cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin. (1)*** *sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi,* ***instanţa judecătorească <u>este obligată:</u>*** *(..) b)* ***să determine care dintre părinţi va plăti pensia de întreţinere a copiilor minori şi mărimea acesteia;”***

39. Astfel, reieșind din caracterul imperativ al prevederilor artu. 38 alin. (2), lit. d) din Codul familiei, în situația în care la desfacerea căsătoriei părțile nu au prezentat un acord privind plata pensiei de întreținere a copiilor minori comuni,

prima instanță era obligată să se pronunțe prin hotărârea privind desfacerea căsătoriei și asupra pretenției din cererea de chemare în judecată privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

40. Potrivit art. 58 alin.(1) Codul familiei „*părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat*”.

41. În conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) şi 2) Codul familiei, *(1) Părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau seclarat. (2) Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.*

42. Conform prevederilor art. 74 Codul Familiei, *părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare.*

43. În conformitate cu prevederile art. 75 Codul Familiei, *Pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. (2) Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.(3) În cazul în care unii copii rămîn cu un părinte, iar alţii – cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.*

44. Potrivit art. 76 Codul Familiei, *în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un*

salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75 Codul familiei. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

45. Colegiul civil consideră că, prima instanță, corect a interpretat și aplicat la adoptarea hotărârii din 04 mai 2024 prevederile legale relevante, enunțate în pct. 38-42, 44 *supra*, în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței, constatate în ședință de judecată.

46. Astfel instanța de fond just a reținut că, la momentul desfacerii căsătoriei copiii comuni minori ai părților se află în grija reclamantei-intimate Țurcanu Aliona, iar între ea și pârâtul-apelant Țurcanu Ion nu există un acord privind plata pensiei de întreținere a copiilor după divorț. Așa fiind, prima instanță, în conformitate cu prevederile art. 38 alin. (2), lit. d) din Codul familiei era obligată să dispună prin hotărâre judecătorească încasarea de la pârâtul Țurcanu Ion în beneficiul reclamantei Țurcanu Aliona a pensiei de întreținere a copiilor minori Daniil Țurcanu și Dumitrița Țurcanu

47. Instanța de apel apreciază ca fiind nefondate alegațiile apelantului Țurcanu Ion din apel, prin care solicită casarea hotărârii instanței de fond, pe motiv că, în anul 2018 reclamanta a plecat la muncă peste hotare, iar copiii minori au locuit cu el, dânsul ocupându-se de întreținerea și educarea copiilor, inclusiv de frecventarea de către ei a gimnaziului și a secției sportive, conform înscrisurior confirmative anexate la cererea de apel depusă pe 12 noiembrie 2024 (fila dosarului 69-70) Or, în situația în care între reclamanta-intimată Țurcanu Aliona și pârâtul-apelant Țurcanu Ion nu exista un acord privind plata pensiei de întreținere a copiilor minori comuni după divorț, prima instanță prin hotărârea din 02 mai 2024, în conformitate cu prevederile art. 38 alin. (2), lit. d) Codul familiei, a soluționat

chestiunea privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori doar de la data depunerii cererii de chemare în judecată (27 martie 2024) în viitor, dar nu și pentru perioada anterioară datei depunerii cererii de chemare în judecată, potrivit excepției prevăzute la art. 98 alin. (3) din Codul familiei.

48. Mai mult, instanța de apel ține să releve, în contextul dat, și norma legală cuprinsă în art. 97 din Codul familiei, care prevede în mod imperativ că, ***În lipsa unui acord referitor la întreţinere****, membrii familiei menţionaţi* ***la art.****74-91 pot porni în instanţa judecătorească o acţiune privind încasarea pensiei respective,* ***chiar şi în cazul cînd aceasta, se plăteşte benevol.***

49. În altă ordine de idei, instanța de apel apreciază critic alegațiile apelantului și reprezentantului său cum că reclamanta Țurcanu Aliona s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova la muncă din 2018 și până în prezent, or, pe fotocopia de pe pașaportul reclamantei, anexată de însuși apelantul de la cererea de apel, se conțin doar mențiunile privind ieșirea reclamantei din Republica Moldova pe 06.03.2020 și intrarea/întoarcerea în Republica Moldova pe 13.06.2021. Alte probe nu au fost prezentate.

50. Respinge instanța de apel ca neîntemeiate și alegațiile din apel, bazate pe faptul că pârâtul-apelant este pensionar de vârstă (născut la 01 mai 1957), având o pensie de 1384 lei, și că activează în calitate de paznic la sectorul autoparc al S.R.L. ”BOMI-servis” din orașul Drochia, pentru un salariu de 3650 lei (fila dosarului 66, 71). Or, aceste circumstanțe nu constituie temeiuri legale de a-l scuti pe pârâtul-apelant de la plata pensiei de întreținere a copiilor săi minori.

51. Mai mult, Colegiul civil relevă că, apelantul a format în anul 2005 o familie cu intimata, având deja o vârstă destul de avansată. Ulterior în această familie s-au născut copiii comuni: fiul Daniil (născut 30.05.2008) și fiica Dumitrița (născută la 14.11.2009). Așa fiind, apelantul conștient și-a asumat obligația de a contribui în egală măsură cu intimata la întreținerea materială a copiilor comuni până la atingerea de către ei a majoratului. În cazul dat, interesul suprem al copiilor minori nominalizați la un trai decent, implicit la întreținere materială corespunzătoare atât timp cât sunt minori, prevalează asupra intereselor părinților acestora.

52. Acest deziderat rezultă din art. 18 alin. (1) al Convenţiei internaţionale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, care prevede că, ”*Statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.”*

53. Prin urmare, Colegiul civil conchide că hotărârea instanței de fond prin care s-a dispus încasarea de pârâtul Țurcanu Ion în beneficiul reclamantei Țurcanu Aliona a pensiei de întreținere a copilor minori Comuni ***** și *****, este întemeiată și legală.

54. De semenea, Colegiul civil consideră că prima instanță întemeiat a dispus încasarea pensiei respective într-o sumă bănească fixă, în conformitate cu prevederile art. 76 alin. (1) din Codul Familiei, care stipulează că, *în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri,* ***precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este*** *imposibilă,* ***dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi****, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75 Codul familiei.*

55. În ceea ce privește soluția primei instanțe, privind determinarea sumei fixe a pensiei de întreținere în cuantum de a câte 2.000 (două) mii lunar, pentru fiecare copil, instanța de apel reține următoarele circumstanțe relevante.

56. Potrivit art. 76 alin. (2) din Codul Familiei, *cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe*

importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

57. Potrivit, ultimelor date publicate de Biroului Național de Statistică, minimul de existență în I semestru al anului 2024 pentru copii de categoria de vârstă de 7-17 ani a constituit în medie 3.242,1 lei. Respectiv jumătate din această sumă cu care ar trebui să contribuie cel puțin fiecare din părinți pentru întreținerea unui copil din această categorie de vârstă, constituie 1.621,50 lei, lunar.

58. La moment însă ne aflăm deacum în cursul I semestru al anului 2025, iar costurile de întreținere a persoanelor fizice, inclusiv a copiilor, sunt în continuă creștere. Acest fapt este de notorietate publică, care nu se cere a fi dovedit (art. 123 alin. (1) Cod de procedură civilă)).

59. Mai mult, instanța de apel notează că, feciorul *****, născut la ***** în curând va împlini vârsta de 17 ani, iar fiica Dumitrița Țurcanu, născută pe *****, are vârsta de 15 ani. Astfel, deși ei fac parte din categoria de copii cu vârstele cuprinse între 7 și 17 ani, totuși este evident faptul că, practic, pentru întreținerea lor sunt necesare cheltuieli de întreținere mai mari decât minimul de existența statistic menționat mai sus, comparativ cu copiii cu vârsta între 7 și 16 ani (*****), respectiv între 7-15 ani (*****).

60. Pe de altă parte, reieșind din materialele cauzei, instanța de apel relevă faptul că, deși a atins vârsta de pensionare pentru limita de vârsta, pârâtul-apelant este sănătos și apt de muncă; alte persoane la întreținere nu are. Veniturile sale lunare însumate, ce constau din pensia pentru limita de vârstă de 1384 lei și din salariul în calitate de paznic la S.R.L. ”BOMI-servis” de 3.650 lei, formează cumulativ suma de 5.034 lei. Prin urmare, pârâtul-apelant are posibilitatea financiară pentru a contribui la întreținerea copiilor săi minori cu suma de 4.000 lei lunar (câte 2.000 lei pentru ficare copil).

61. Așadar, analizând toate circumstanțele descrise mai sus în ansamblul lor, Colegiul civil concluzionează că, instanța de fond întemeiat și legal a hotărât încasarea că de la pârâtul Țurcanu Ion pensie de întreținere pentru copiii minori fiul ***** și fiica *****, în sumă bănească fixă, a câte 2.000 lei lunar, pentru

fiecare copil, or, acest cuantum ar asigura copiilor săi o întreținere corespunzătoare, fiind deci necesară pentru creșterea și dezvoltarea eficientă a acestora.

62. Conform art. 27 alin. (2) din Convenţia internaţională din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, ”*Părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului”*.

63. Totodată, instanța de fond corect a aplicat prevederile art. 98 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, dispunând încasarea de la pârâtul Țurcanu Ion taxa de stat pentru capătul de pretenție privind încasarea pensiei în întreținere, în mărime de 1 969, 96 lei, calculată în conformitate cu prevederile art. 87, alin. (1), lit. c) Cod de Procedură Civilă, de la plata căreia reclamanta a fost scutită de drept la depunerea cererii de chemare în judecată.

64. Așadar, având în vedere că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, Colegiul civil ajunge la concluzia că cererea de apel formulată de apelantul Țurcanu Ion, prin intermediul avocatei Ciuhrii Ludmila, urmează a fi respinsă ca nefondată, cu menținea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul central) din 02 mai 2024.

65. Or, criticile aduse de apelant, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul punct de vedere al acestuia, nu pot duce la admiterea apelului, întrucât acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 385 Cod de procedură civilă, în situația în care apelul are este nefondat, lipsind deci temeiuri legale de admitere a acestuia.

66. În temeiul celor expuse, conducându-se de prevederile art. 385 lit. a), art. 389 și art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil şi de Contencios Administrativ,-

D E C I D E :

Respinge apelul declarat de Ion Țurcanu, reprezentat de avocatul Ludmila Ciuhrii.

Menține hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul central, adoptată la 2 mai 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Aliona Țurcanu în contradictoriu cu Ion Țurcanu, privind desfacerea căsătoriei, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei motivate, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,

judecător Radu Holban

Judecătorii Svetlana Ghercavii

Cristina Prisacari